

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period
23. - 29. januar 2016. godine

Bilten broj 5/2016

Sadržaj:

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	3
Strategija za borbu protiv korupcije - zaboravljeni dokument	3
Sudbina prikrivenog islednika - ko će se boriti protiv kriminala?	4
Zakon o oglašavanju - amandmanima je otklonjen jedan nedostatak	5
Konferencije	6
CPI 2015: Bez napretka u borbi protiv korupcije	6
Mediji	9
Manji troškovi u predizbornoj kampanji.....	9
Mediji u Srbiji	10
Uključiti privatni sektor u borbu protiv korupcije.....	11

Aktivnosti

U protekloj nedelji, 27. januara, predstavili smo Indeks percepcije korupcije, najznačajnije rangiranje zemalja na osnovu indeksa koji utvrđuje globalna mreža Transparency International. Informacije koje smo predstavili u Medija centru objavljene su u više od 70 priloga u štampanim, elektronskim medijima i na internetu.

Programski direktor Nemanja Nenadić učestvovao je 29. januara u radu radne grupe koja izrađuje novi Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije. Predstavnici TS bili su 28. januara na konferenciji povodom Dana zaštite podataka o ličnosti, koju je organizovala Kancelarija Poverenika, kao i na okruglom stolu "Efekti primene medijskih zakona i dalje smernice za medijsku reformu", u organizaciji ANEM-a 29. januara. Na panel diskusiji o finansiranju političkih stranaka, u organizaciji Agenciji za borbu protiv korupcije, 26. januara, govorili su predsednik TS prof Vladimir Goati i programski direktor Nemanja Nenadić, čija je izjava prenetu u 20 medijskih priloga. Ministarstvu privrede dostavili smo naše komentare i predloge u vezi sa Nacrtom zakona o javnim preduzećima koje je Ministarstvo predstavilo poslednjih dana 2015. godine. Ta analiza dostupna je na našem sajtu¹.

ALAC kancelarija TS primila je 27 poziva na broj 0800 081 081 i još 35 poruka poštom, preko naše Facebook stranice, na mejl ts@transparentnost.org.rs ili u direktnom kontaktu.

TS je objavila šest tekstova na svom [internet sajtu](#)², kao i kompletne podatke o ovogodišnjem Indeksu percepcije korupcije. Na [našoj Facebook stranici](#)³ koja ima 27.500 "lajkova" objavili smo osam tekstova, komentara, linkova. Najviše reakcija [na Tviteru](#)⁴, gde imamo više 4.900 pratilaca, imali su naši tuitovi u vezi sa predstavljanjem Indeksa percepcije korupcije.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

---

¹ http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Zakon_o_JP_komentari_i_primedbe.doc

² <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom>

³ <https://www.facebook.com/Transparentnost.Srbija>

⁴ <https://twitter.com/TransparencySer>

Pod lupom

Strategija za borbu protiv korupcije - zaboravljeni dokument

26. januar 2016.

Na sastanku Koordinacionog tela za primenu Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije u Srbiji za period od 2013. do 2018. godine, [ministar pravde je izjavio](#) da je "osnovni cilj Vlade Srbije, pravosuđa i svih drugih regulatornih organa dosledno sprovođenje mera i rokova iz plana za borbu protiv korupcije, sadržanih u Akcionom planu za Poglavlje 23".

Ni pomena (bar prema [informaciji na sajtu Ministarstva pravde](#)) o merama i rokovima iz Akcionog plana kojem je bio posvećen sastanak. Ni pomena o višegodišnjem kašnjenju sa ispunjavanjem obaveza propisanih tim planom. Usvojen je novi plan, Akcioni plan za poglavlje 23. rokovi za sprovođenje sistemskih antikorupcijskih mera su produženi, neki potpuno neopravdano, a niko nije odgovarao za neispunjavanje obaveza iz prethodnog plana, kojim se vlada dičila 2013. godine.

Pored toga, postavlja se pitanje kako i zašto zamenik predsednika tela koje treba da koordinira rad Vladinih organa govori u ime pravosuđa i "svih drugih regulatornih organa". [Već smo prilikom formiranja Koordinacionog tela postavljali pitanje](#) da li je ideja i cilj Vlade da koordinira (ili u javnosti stvori sliku da premijer lično koordinira) sve organe, pa i one koji nisu u nadležnosti Vlade (skupština, sudstvo, nezavisni organi). U međuvremenu je [podneta i inicijativa Ustavnom sudu](#) za osporavanje ustavnosti i zakonitosti odluke kojom je premijer postavljen za koordinatora. Premijer se, međutim, nakon što su objavljeni izveštaji Agencije za borbu protiv korupcije o lošim rezultatima sprovođenja Strategije i Akcionog plana, ne eksponira u ovoj oblasti, a njegovu ulogu preuzeo je zamenik - ministar pravde.

I kao što je, uprkos tome što je Strategija (koju je usvojila Skupština Srbije) propisala da Ministarstvo pravde koordinira državne organe, premijer bez izmene tog dokumenta postavljen za koordinatora, čini se da je i Akcioni plan za poglavlje 23, nekom nepisanom odlukom proglašena jedinim relevantnim dokumentom, umesto Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije.

Komentar sa naše Facebook stranice:

[Natasa Link](#) *Ne mogu ljudi da se snađu u tolikim dokumentima sa različitim rokovima. A i kad su to u ovom društvu vrednosti bile tačnost i preciznost?!*

Sudbina prikrivenog islednika - ko će se boriti protiv kriminala?

24. januar 2016.

Mnogo puta je rečeno da borba protiv kourpcije neće dati rezultata ako ljudi koji su spremni da na nju ukažu (uzbunjivači) ne budu zaštićeni i ako njihove sumnje, koje su hrabro izneli, ne budu ispitane. Zaštita uzbunjivača predstavlja samo deo šireg fronta, gde je cilj da se otkrije i kazni što veći broj krivičnih dela. Do tog cilja se, između ostalog, dolazi i pojačanim angažovanjem državnih organa na otkrivanju kriminala. U Srbiji se, već duže od deceniju, u slučajevima sumnje na neka od težih krivičnih dela, mogu primeniti „posebne tehnike dokazivanja“. Međutim, o korišćenju ovih posebnih istražnih tehnika, kao što su „simulovani pravni poslovi“ i „prikriveni islednik“, i dalje mnogo češće možemo nešto da saznamo iz holivudskih filmova nego iz sudske i policijske prakse. Za „tajni nadzor“ se češće može čuti u vezi sa mogućim prekoračenjem ovlašćenja, nego sa regularnim istragama.

Okolnost da istražni organi retko koriste ove zakonske mogućnosti za istrage oziljnih slučajeva kriminala nije jedini problem. Pre nekoliko godina je postalo poznato da je prvi prikriveni islednik, Milovan Milutinović, zahvaljujući čijem angažovanju su prikupljeni dokazi protiv „saobraćajne mafije“ ostao nezaštićen. Naime, njegov identitet je ubrzo, nečijim propustom, postao poznat optuženima i advokatima protivne strane. Kada se tako nešto desi, rešenje može da bude danonoćna zaštita, premeštaj u drugi deo zemlje ili u drugu državu, izmena identiteta... Međutim, ni jedno od tih rešenja nije primenjeno u slučaju prvog „prikrivenog islednika“.

Sudeći po [sada objavljenoj vesti](#), ne samo da Milutinović nije dobio zaštitu, već su mu direktno ugroženi imovina i članovi njegove porodice! Pored toga, našao se i u grupi „prekobrojnih“ u policiji, kao jedan od onih koji su „prekomandovani“ na izmišljeno radno mesto, koje će potom biti ukinuto izmenom Pravilnika o sistematizaciji. Iako je stopa kriminala u Srbiji i dalje visoka a borba protiv korupcije figurira kao jedan od prioriteta države, nema naznaka o tome da su radi razotkrivanja kriminalnih grupa ili težih slučajeva korupcije tokom poslednjih godina angažovani prikriveni islednici. Da li je razlog tome nepostojanje volje i sredstava ili možda nijedan policajac nakon iskustva Milutinovića ne želi da bude prikriveni islednik, za sada se ne zna. Nakon objavljivanja ovog priloga, kao i mnogih drugih tekstova u kojima se osporava osnovanost sprovođenja „racionalizacije“ u policiji, nema zvanične reakcije. U svakom slučaju, očigledno je da odsustvo zaštite za prvog prikrivenog islednika može samo da obeshrabri policajce, druge službenike i građane da se angažuju u borbi protiv kriminala, naročito u situacijama koje nose sa sobom značajan lični rizik. Takav luksuz sebi ne mogu da dozvole ni mnogo bogatije i čistije zemlje od Srbije.

Komentar sa naše Facebook stranice:

[Nesha St](#) U našoj zemlji su sve pozitivne vrednosti zamenile mesta sa negativnim. Tako imamo kriminalca koji gostuje po medijskim emisijama, naslovnim stranama, bolnicama, svuda samo ne u zatvoru, i biva zaštićen od onih koji treba da ga sprovedu na održavanje kazne, a oni koji se bore protiv kriminala završavaju prebijeni na ulici bez zaštite, pa kao i ovaj uzbunjivač. Gde je to DNO više?

Zakon o oglašavanju - amandmanima je otklonjen jedan nedostatak

23. januar 2016.

Državno i političko oglašavanje u Srbiji predstavlja ozbiljan problem. Norme koje se odnose na uređivanje ove vrste oglašavanja nisu ni dovoljne da spreče rasipanje javnih resursa i neopravdanu diskriminaciju medija, niti dosledne (jedna pravila važe za nabavku usluga oglašavanja u elektronskim a druga za oglašavanje u štampanim medijima; političko oglašavanje je zabranjeno van kampanje, ali samo u elektronskim medijima). Da problem bude veći, nedostaci pravnog okvira i prakse su uočeni još 2011. (Medijska strategija, izveštaj Saveta za borbu protiv korupcije), postali su deo političkih prioriteta, ali do danas nisu rešeni. Šanse su propuštene prilikom donošenja seta medijskih zakona, izmena Zakona o javnim nabavkama, ali i prilikom izrade Zakona o oglašavanju.

Transparentnost Srbija je [ukazala na ove nedostatke resornom ministarstvu i javnosti, tokom javne rasprave i kada se predlog zakona pojavio u Skupštini](#). Iako glavni problemi nisu rešeni, naši predlozi su ipak imali pozitivnog efekta. Naime, grupa narodnih poslanika „ekonomskog kokusa“ predložila je niz amandmana a Vlada, odnosno Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, su te amandmane prihvatili. Efekat ovih promena jeste to da će za državno i političko oglašavanje ipak važiti opšti principi, poput zabrane zloupotrebe maloletnika, govora mržnje i slično.

Korisna je izmena kroz amandman na član 78. (prekršaji). Sada su predviđene kazne za odgovorna lica u državnim organima i političkim

strankama koje prekrše pravila o sponzorisaniu medijskih usluga i programskih sadržaja ili druge norme zakona.

S druge strane, iz opisa ograničenja za državno oglašavanje izostavljene su neke norme postojećeg Zakona o oglašavanju, koje bi, uz modifikacije, bile korisne: zabrana da se u državnom oglašavanju koriste ime, lik, glas ili lično svojstvo funkcionera Republike, pokrajine ili lokalne samouprave, kao i zabrana da se kroz državno oglašavanje „posredno ili neposredno oglašava politička organizacija ili druga organizacija koju je osnovao državni organ, politička partija ili političar“.

Na kraju ističemo da nam je drago što su i predlagači ovih amandmana istakli da je „detaljnije normativno uređenje ovih pitanja (naročito u pogledu novčanih tokova, postupka i kontrole)neophodno urediti posebnim zakonom, odnosno izmenama postojećih zakona“. Nadamo se da će ova parlamentarna diskusija pomoći da se sva bitna pitanja stave na dnevni red i uredi na potpun način. Na žalost, propuštena je još jedna prilika da se to učini pre početka još jedne izborne kampanje.

Konferencije⁵

CPI 2015: Bez napretka u borbi protiv korupcije

27. januar 2016.

Srbija je drugu godinu zaredom zabeležila neznatan **pad indeksa percepcije korupcije** na rangiranju koje je **objavio Transparency International**. Sa skorom 40, Srbija zauzima 71. mesto među 168 zemalja i teritorija (prošle godine sa skorom 41 bila je na 78. mestu, ali je tada i broj zemalja na listi bio veći - 175).

To znači da je Srbija i dalje, kao i u svih prethodnih 15 godina, svrstana među zemlje sa veoma raprostranjenom korupcijom. Pokazalo se da napredak na listi od pre dve godine (2013. godine indeks je sa 39 porastao na 42) nije bio početak pozitivnog trenda, već pre, odraz percepcije zasnovane na obećanjima i očekivanjima. Kako sistemske mere za sprečavanje korupcije nisu sprovedene ili je to činjeno sa kašnjenjem i u manjem obimu od potrebnog, rezultat se, bar za sada, ne prepoznaje.

Ovakav rezultat teško može biti iznenađenje kada se ni osnovni strateški dokumenti za suzbijanje korupcije - Nacionalna strategija i Akcioni plan iz 2013. godine - ne sprovode dosledno, a nema odgovornosti za kršenje propisanih rokova i obaveza.

U situaciji kada, medijski snažno eksploatisane, **represivne aktivnosti u borbi protiv korupcije nemaju sudski epilog**, a istovremeno izostaje ili **kasni delovanje na preventivnoj strani**, stagnacija na listi percepcije korupcije nije iznenađenje. Indeks se inače sačinjava na osnovu procena

stručnjaka, predstavnika institucija i poslovnih ljudi, iz istraživanja koje sprovode međunarodne organizacije.

Netransparentnost **u procesu donošenja odluka**, kao i odbijanje ili oklevanje visokih organa vlasti da objave pojedine dokumente čak i kada time krše Zakon o slobodnom pristupu informacijama, dodatno doprinose stvaranju percepcije o postojanju korupcije. Sličan efekat ima i pravljenje izuzetaka u sprovođenju procedura – npr. odsustvo nadmetanja prilikom zaključivanja ugovora velike vrednosti,

⁵ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/konferencije>

primenom međunarodnih sporazuma umesto domaćeg Zakona o javnim nabavkama i Zakona o javno – privatnom partnerstvu.

Iako je **partijski uticaj na javni sektor**, posebno na preduzeća u državnom vlasništvu, već godinama prepoznat kao jedan od najvećih problema, te je 2012. godine usvojen zakon koji je trebalo da donese profesionalizaciju javnih preduzeća, njegove antikoruptionske odredbe, u najvećem delu i obimu nisu primenjene i u toku je donošenje novog zakona.

Brojni problemi na koje je Transparentnost Srbija ukazivala u toku i posle izbornih kampanja 2012. i 2014, a u nekim slučajevima još od 2004. nisu rešeni i Srbija će očigledno ući u **novi izborni proces bez razrešenih optužbi** za kupovinu glasova, sa neuređenom „funkcionerskom kampanjom“ i nizom spornih pitanja u vezi sa finansiranjem kampanje i njenom kontrolom.

Na predstavljanju CPI 2014 izrazili smo nadu da bi reforme u pravcu **racionalizacije javne uprave, rada inspekcija, kao i sistema za izdavanje dozvola** mogle dugoročno odraziti na poslovno okruženje i smanjenje percepcije korupcije. Do takvih efekata očigledno još uvek nije došlo. Čak i kada se takve reforme u potpunosti sprovedu u delo, što još uvek nije slučaj, za promenu percepcije je potrebno više vremena.

Problemi koji su, po oceni Transparentnosti, mogli uticati na utisak o rasprostranjenosti korupcije:

Kršenje preventivnih antikoruptionskih zakona, kao plod odsustva „političke volje“ (pristup informacijama, javna preduzeća)

Nedovoljni kapaciteti organa koji vrše nadzor i kontrolu nad primenom zakona; diskreciona ovlašćenja u određivanju predmeta provere

Nepotpun pravni okvir (potrebno: potrebne izmene i dopune mnogih zakona i snažnije ustavne garancije); narušavanje pravne sigurnosti usvajanjem kontradiktornih ili nejasnih odredaba u propisima

Nema učenja **na osnovu otkrivenih slučajeva korupcije** i otkrivenih obrazaca koruptivnog ponašanja

Vaninstitucionalna moć političkih stranaka i pojedinaca, koja se odražava na rad čitavog javnog sektora

Nedovoljno transparentan proces donošenja odluka, nemogućnost građana da utiču na njihov sadržaj i neuređeno lobiranje

Nepotrebne procedure i državne intervencije koje povećavaju broj situacija u kojima do korupcije može da dođe

Preporuke za aktivnosti u borbi protiv korupcije koje bi, po oceni Transparentnosti, dugoročno mogle dovesti do porasta CPI

Obezbeđenje **veće javnosti** rada državnih organa (uključujući i pravila o javnim raspravama i lobiranju, povećanju javnosti podataka o radu Vlade, javnih preduzeća i drugih institucija),

Smanjenje regulatornih i finansijskih **intervencija države**

Temeljna reforma uređenja javnog sektora

Poštovanje i jačanje **uloge nezavisnih državnih organa** i obezbeđenje primene njihovih odluka i preporuka

Stvaranje uslova za **nesputan rad medija**, raskidanjem obruča oko medija koji čine politika, biznis i marketinške kuće

Pravosuđe koje demonstrira nezavisnost i efikasnost u radu i u kojem funkcionišu mehanizmi odgovornosti

Veći broj otkrivenih slučajeva **kroz zaštitu uzbunjivača** i svedoka korupcije, **proaktivni** pristup u istraživanju korupcije i mere za **kontrolu imovine** javnih funkcionera i službenika

Striktna kontrola tačnosti i potpunosti izveštaja o finansiranju kampanja i političkih stranaka, **ispitivanje sumnji i navoda o kupovini glasova na izborima** i zloupotrebama javnih resursa u kampanjama

Dosledno rešavanje svih slučajeva u kojima su iznete dokumentovane sumnje na korupciju i uspostavljanje stalne strukture državnog represivnog aparata koja će se baviti otkrivanjem ovakvih slučajeva, nezavisno od postojanja „političke podrške“.

Mediji⁶

Manji troškovi u predizbornoj kampanji

Beta, 26. januar 2016.

Programski direktor Transparentnosti Srbija Nemanja Nenadić očekuje da će troškovi stranaka u predizbornoj kampanji 2016. godini biti nešto manji nego u ranijim godinama, jer su smanjeni prihodi za finansiranje kampanje iz javnih izvora i jer se većina opozicionih stranaka nalazi u teškoj finansijskoj situaciji.

"Sada će oko pet miliona evra biti raspoređeno za finansiranje republičkih izbora, a ta suma je bila oko sedam ili osam miliona u prethodnim izbornim procesima", rekao je Nenadić novinarima u pauzi skupa "Finansiranje političkih stranaka u Srbiji- efekti kontrole".

On je rekao da bi trebalo insistirati na jednakoj mogućnosti predstavljanja učesnika u predizbornom procesu koja se ne obezbeđuje samo kroz novac. "Ona se može obezbediti kroz više besplatnih termina za razmatranje konkretnih programa, a ne samo za golo reklamiranje, i kroz emisije debatnog tipa gde bi stranke sučelile svoja programska stanovišta", naveo je Nenadić.

Na pitanje kako sprečiti stranke da se u kampanji ponašaju kao humanitarne organizacije Nenadić je kazao da su neki od takvih kontakata već sada zabranjeni, dok neki spadaju u sivu zonu. "Zakon treba do kraja precizirati i tako bude potpuno jasno da političkim strankama i drugim učesnicima u kampanji nije dopušteno da bilo šta daju biračima - bilo da je reč o uslugama ili materijalnim dobrima, bilo šta osim propagandnih materijala. To je aksiom, kada budemo imali jasne zakonske odredbe i sankcije za takvo ponašanje, onda će se i ta praksa promeniti", naveo je on.

Govoreći o najvećem problemu prilikom finansiranja stranaka Nenadić je rekao da je to pitanje promocije funkcionera tokom kampanje kroz obavljanje navodno redovnih poslova. "Ne znači da država treba da stane, ali nema nikakve realne potrebe i ni zakonske obaveze da ljudi koji učestvuju u izbornoj kampanji, praktično duplo pojavljuju u medijskim promocijama", istakao je Nenadić.

Prema njegovim rečima, u novi izborni proces se ulazi sa nerazrešenim konkretnim i sistemskim problemima iz prethodnih kampanja. "Nisu ispitane sumnje u slučajevima gde se smatralo da je bilo kupovine glasova...Nemamo i dalje zatvorene priče sa prethodnih izbora, neizmirena potraživanja, krediti", kazao je on i dodao da je još pre nekoliko godina svima postalo jasno da je potrebno menjati zakon.

---

⁶ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/press-clipping>

Mediji u Srbiji

Al Džazira, 26. januar 2016..

Transparentnost Srbija sprovela je 2015. godine istraživanje "sistema integriteta" - anitkorupcijskog potencijala 16 stubova društva. Među ovim stubovima su i mediji. Jedan od zaključaka istraživanja je da je zakonski okvir popravljen, iako su ostali neki nerešeni problemi. Tako, na primer, popravljene su odredbe o transparentnosti vlasništva, ali podaci o glavnim finansijerima i najvećim oglašivačima i dalje nisu javni. A tu je veliki potencijal za pritisak na uređivačku politiku. Unapređene su odredbe o finansiranju iz javnih izvora, propisano isključivo projektno finansiranje, ali u praksi postoji mnoštvo problema sa sprovođenjem ovih odredbi, naročito na lokalnom nivou. Prethodnih meseci bili smo svedoci i brojnih problema u privatizaciji medija.

Ali, dok se na polju propisa ipak može govoriti o kakvom-takvom napretku u odnosu na 2011. godinu, kada smo radili prethodno istraživanje na ovu temu, na strani prakse nema napretka. O tome je [za Al Džaziru govorio](#) saradnik TS Zlatko Minić: "Zadržani su svi stari mehanizmi pritiska i kontrole medija iz 2011. godine, iz perioda kada je Savet za borbu protiv korupcije objavio prvi izveštaj o stanju u medijima, a pojavili su se i novi mehanizmi, kao što su direktna stranačka obračunavanja, kroz saopštenja, sa novinarima i medijima u slučajevima kada se partije ne slažu sa stavovima novinara ili sadržajem priloga i emisija. Epiloge takvih obračuna neki novinari su osetili na svojim leđima".

U našem istraživanju je nezavisnost medija u praksi ocenjena istom ocenom kao 2011. godine - nulom. Zaključili smo da postoji snažan politički i ekonomski uticaj i pritisak na medije, od strane vlasti, političara i centara moći povezanih sa političarima.

Minić je ocenio da su, uz retke izuzetke, mediji ili u direktnoj službi onih koji vrše pritiske ili su dovedeni u stanje anestezije. "Naime, u atmosferi netransparentnosti koja se brižljivo neguje, kada vlast kriju dokumente i želi da uspostavi sistem u kome će se verovati isključivo na reč političara, poželjni su mediji koji će kao megafoni i oglasne table samo prenositi izjave i najave, bez postavljanje pitanja. Poželjni su novinari koji će raditi kao nemi držači mikrofona, eventualno u klečećem stavu".

Sa stanovišta onoga čime se TS bavi, borbe protiv korupcije, gde je nužno otvaranje važnih sistemskih problema, insistiranje na transparentnosti, na dokumentima kao osnovu za istraživanje i dokumentovanim odgovorima na pitanja, ovakvo stanje u medijima je pogubno, zaključio je saradnik TS u izjavi za AJB.

Uključiti privatni sektor u borbu protiv korupcije

Tanjug, 28. januar 2016.

Veoma je bitno uključiti privatni sektor u borbu protiv korupcije, jer je to sektor koji je često pogodjen plaćanjem mita, ocenjeno je na skupu u Privrednoj komori Srbije. Pod motom "Pravni okvir za borbu protiv korupcije u anglosaksonskim državama - posledice za poslovanje u Srbiji" skup su organizovali Privredna komora Srbije i OEBS. Uključiti privatni sektor u borbu protiv korupcije.

Potpredsednik PKS Miroslav Miletić rekao je da su pitanja korupcije pitanja koja uveliko prelaze nacionalne granice, i za koja je rešenje potrebno tražiti na nadnacionalnom i međunarodnom nivou, uzimajući kao primer za delovanje najbolja iskustva država koja su u ovoj oblasti napravila velike i značajne korake. "Nikako ne treba smetnuti sa uma da su pitanja i aktivnosti usmerene na borbu protiv korupcije nesporni za unapređenje vladavine prava, a samim tim i na unapređenje političke i privredne integracije. Korupcija nije specifičnost jedne države ili jednog podneblja, ona je svuda prisutna. Većina država u svetu se suočavaju sa ovim kompleksnim problemom, a cilj je zajednički iskoreniti korupciju", rekao je Miletić.

On je ocenio da korupcija sputava privredni razvoj, podriva socijalnu stabilnost i nespojiva je sa pravnom državom. Korupcija, kako je naglasio, razara poverenje u javne institucije, podriva tržište, odbija investitore, stvara nelojalnu konkurenciju i monopole. Prema njegovim rečima, obim korupcije bitno određuje kako političke, tako i ekonomske karakteristike zemlje i njenog privrednog sistema, a posledica korupcije je i smanjenje poreskih prihoda, uvećanje javnih rashoda i pogrešno preusmeravanje resursa u privatnom sektoru.

Antikorupcijski savetnik u Misiji OEBS u Srbiji Laura Šerman podsetila je da OEBS preko 10 godina radi na borbi protiv korupcije, a do skoro se nije fokusirala na privatni sektor. "Privatni sektor je taj koji plaća mita", naglasila je Šerman, dodajući da ne treba, u borbi protiv ovog zla raditi samo sa policijom, tužilaštvom, već i sa privatnim sektorom. OEBS će, kako je najavila, pomoći da Srbija usvoji efektivan zakon o borbi protiv korupcije. Istovremeno je ukazala da je poslednji izveštaj Transparensi internešenel pokazao da Srbija, u odnosu na svoje susede nije u najboljoj poziciji po pitanju percepcije korupcije. Zemlje, kao što su Crna Gora i Albanija su dramatično uznapredovale, a Srbija samo blago, i ostala je među onim zemljama u kojima je rizik od korupcije veoma visok.

Ona je govorila o Zakonu o zabrani podmićivanja u inostranstvu, koji je u SAD usvojen 1977. godine, kao i britanski Zakon protiv podmićivanja iz 2010. Zakonom su obuhvaćeni državljani SAD, to jest Velike Britanije, odnosno američke ili britanske kompanije, sve srane kompanije na listi američke berze, kao i strane kompanije koje posluju u Velikoj Britaniji. Serman je ukazala da su kazne ogromne, navodeći primer da je Siemens platio 800 miliona dolara na osnovu kazni, i imao dodatne troškove, to jest sudske u visini od 2,5 milijardi dolara.

Ivan Jovanović iz prvanog odeljenja kompanije Filip Moris istice da se ovaj koncern posebno zalaže za borbu protiv korupcije, i nikada ne podmićuje nikoga, niti zaposleni primaju bilo šta što bi uticalo na

njihovu profesionalnu objektivnost. Gde god da posluje u svetu Filip Moris primenjuje svoj princip poslovanja vezan za borbu protiv korupcije. Tako je kazao da postoji obaveza vernog informisanja o svakom plaćanju i poklonima.

Jelena Panić iz Službe za usklađivanje sa regulativom "Merck, Sharp, Dohme" (MSD) ukazala je da ova kompanija, koja postoji 125 godina, a u Srbiji 20 godina, ima svoj kodeks ponašanja, koji predviđa zabranu korupcije. Ona je istakla da postoji i zabrana davanja poklona zdravstvenim radnicima, te dodala da čak donacije moraju biti praćene velikim administrativnim podacima. Takođe se, u poslovanju sa trećom stranom primenjuju politika o poslovnoj etičkoj praksi i politika o konfliktu interesa, te se pre ugovora sprovodi provera poslovanja firme sa kojom se stupa u odnos.

Menadžer za izgradnju IKEA u Srbiji Vladislav Nešić podvukao je da ova kompanija nikada ne prihvata niti traži poklone, odnosno ugošćavanje i štiti IKEA vrednosti i brend na svakom koraku. IKEA grupacija ima svoju politiku i standarde za borbu protiv korupcije, kao i kod ponašanja za saradnju sa trećim stranom. Potencijalni partneri su, prema njegovim rečima, u obavezi da potpišu pravne standarde i politiku o anti-korupciji. "U saradnji sa domaćim partnerima, sa kojima smo u svakodnevnom kontaktu, mimo pravnih stvari, moje lično iskustvo je važno pričati, ljude uputiti da je korucija nešto što se ne toleriše, ne očekuje se od njih tako nešto, jer to može voditi ka prekidu saradnje", rekao je Nešić.

